

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони ґрунтів та відтворення їх родючості»

1. Мета

Метою цього проекту Закону є забезпечення правового регулювання заходів щодо охорони ґрунтів та відтворення їх родючості і правовідносин, пов'язаних із використанням земель, що потребують особливої охорони.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до статті 162 Земельного кодексу України (далі – Кодекс) охорона земель – це система правових, організаційних, економічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського і лісогосподарського призначення, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісогосподарського призначення, забезпечення особливого режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

Нормами статті 164 Кодексу визначено зміст охорони земель. Водночас положеннями зазначеної норми, а також Законом України «Про охорону земель» чітко не визначено механізмів реалізації заходів з охорони земель, зокрема щодо застосування даних, отриманих у результаті моніторингу земель та ґрунтів.

Чинними положеннями земельного законодавства не передбачено ведення Державного реєстру ґрунтів як єдиної бази даних про стан ґрунтів на підставі результатів проведення ґрунтових та агрохімічних обстежень.

Правове регулювання запровадження дієвого моніторингу земель та ґрунтів, а також створення Державного реєстру ґрунтів забезпечить можливість здійснення державного контролю за раціональним використанням, відтворенням та підвищенням родючості ґрунтів, збереженням їх корисних властивостей.

Правові, економічні та соціальні основи охорони земель з метою забезпечення їх раціонального використання, відтворення та підвищення родючості ґрунтів, інших корисних властивостей землі, збереження екологічних функцій ґрунтового покриву та охорони довкілля визначено Законом України «Про охорону земель».

Цей Закон не визначає, що ґрунти є об'єктами особливої охорони та окремого контролю, не регулює питання, які забезпечать можливість практичного використання результатів проведення ґрунтових і агрохімічних обстеження ґрунтів під час здійснення державного контролю за процесами збереження корисних властивостей ґрунтів, відновлення та відтворення їх родючості, не регламентує права та обов'язки замовників і виконавців робіт із здійснення агрохімічних обстежень. Також він не регламентує порядок здійснення державного нагляду у сфері агрохімічних обстежень.

З огляду на зазначене виникає необхідність внесення змін до Кодексу, Закону України «Про охорону земель», Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель», Закону України «Про землеустрій», Закону України «Про державний земельний кадастр», які дозволять врегулювати процедуру здійснення державного контролю за охороною земель (ґрунтів) та забезпечать дієвий контроль у зазначеній сфері.

3. Основні положення проекту акта

Основними положеннями проекту Закону є запровадження дерегуляції на ринку агрохімічних обстежень з одночасним запровадженням нагляду за його проведенням, створення реєстру ґрунтів, доповнення переліку підстав припинення права власності випадком вчинення з вини власника безгосподарського використання землі, встановлення заборони на розорювання пасовищ та сінокосів, визначення поняття відновлення ґрунтів та відтворення родючості ґрунтів, забезпеченням можливості використання даних агрохімічних обстежень, топографо-геодезичних робіт та даних дистанційного зондування землі як доказової бази при здійсненні державного контролю за використанням та охороною земель.

4. Правові аспекти

Проект Закону розроблено відповідно до абзацу п'ятого підпункту «а» підпункту 2 пункту 1 рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», уведеного в дію Указом Президента України від 23.03.2021 № 111, Земельного кодексу України, Закону України «Про оренду землі», Закону України «Про охорону земель», Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель», Закону України «Про землеустрій», Закону України «Про державний земельний кадастр», Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 15.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту Закону не потребує додаткових витрат із державного та місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект Закону потребує погодження з Міністром аграрної політики та продовольства України, Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України і Державною регуляторною службою України.

Проект Закону підлягає проведенню правової експертизи Міністерством юстиції України.

Проект Закону потребує проведення цифрової експертизи Міністерством цифрової трансформації України.

Проект Закону потребує направлення до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Проект Закону не потребує проведення консультацій із заінтересованими сторонами.

Проект Закону не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект Закону також не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проект Закону не містить норм, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та порушують права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, та не містить положень, що стосуються таких прав і свобод.

У проекті Закону відсутні положення, що порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті Закону відсутні положення, що містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проекту Закону не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту Закону визначить положення, що ґрунти є об'єктами особливої охорони та окремого контролю, запровадить дерегуляцію у сфері офіційних ґрунтових та агрохімічних обстежень, дозволить створити Державний реєстр ґрунтів, встановить заборону на розорювання пасовищ та сінокосів, визначить права та обов'язки замовників і виконавців робіт із здійснення агрохімічних обстежень. Також він врегулює процедуру здійснення державного нагляду у сфері агрохімічних обстежень та державного контролю у сфері охорони земель.

Реалізація проекту Закону матиме вплив на розвиток ринкового середовища у сфері надання послуг з виконання робіт із здійснення агрохімічних обстежень, забезпечить захист прав та інтересів замовників таких робіт і полягатиме у можливості запровадити державний нагляд у зазначеній сфері.

Вплив на розвиток регіонів полягатиме у можливості забезпечувати суб'єктами земельних відносин здійснення заходів з охорони земель та відновлення ґрунтів, що сприятиме наповненню бюджетів усіх рівнів. Можливість здійснення державного контролю за раціональним використанням, відтворенням та підвищенням родючості ґрунтів, збереженням їх корисних властивостей сприятиме більш інтенсивному регулюванню земельних відносин згідно з вимогами чинного законодавства органами місцевого самоврядування та виконавчої влади.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Суб'єкти господарювання	Додержання прав та інтересів суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з виконання робіт із проведення агрохімічних обстежень.	Реалізація проекту Закону сприятиме додержанню прав та інтересів суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з виконання робіт із здійснення агрохімічних обстежень.

<p>Органи місцевого самоврядування та виконавчої влади</p>	<p>Забезпечення додержання вимог законодавства про охорону земель</p>	<p>Реалізація проекту Закону сприятиме можливості здійснювати заходи з охорони земель та відновлення ґрунтів суб'єктами земельних відносин і дозволить додатково наповнити бюджети усіх рівнів. Можливість здійснення державного контролю за раціональним використанням, відтворенням та підвищенням родючості ґрунтів, збереженням їх корисних властивостей сприятиме більш інтенсивному регулюванню земельних відносин згідно з вимогами чинного законодавства органами місцевого самоврядування та виконавчої влади</p>
--	---	--

**В. о. Голови Державної служби
України з питань геодезії, картографії
та кадастру**

Сергій ЗАВАДСЬКИЙ